

วิธีการรักษาโรคมะเร็งที่เป็นมาตรฐานในปัจจุบัน คือ การผ่าตัด รังสีรักษา เคมีบำบัด และยาต้านมะเร็งตามเป้าหมาย แต่ยังมีอาการข้างเคียงที่ไม่พึงประสงค์เกิดขึ้นกับผู้ป่วย จึงมีความพยายามวิจัยและคิดค้นวัคซีนเพื่อนำมาใช้ในการป้องกันและรักษาโรคมะเร็งหลายชนิด

รศ.นพ.วินทร์ วรรณิ ภาควิชาอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อธิบายว่า วัคซีนมี 2 ชนิด คือ

1. วัคซีนป้องกันมะเร็ง เช่น วัคซีนป้องกันหูด ที่ทำให้เกิดมะเร็งปากมดลูก และวัคซีนป้องกันไวรัสตับอักเสบบี ที่ทำให้เกิดมะเร็งตับ แต่ไม่ได้ป้องกันมะเร็งปากมดลูกหรือมะเร็งตับโดยตรง เป็นการป้องกันการติดเชื้อที่เป็นสาเหตุของการเกิดโรคมะเร็งดังกล่าว วัคซีนป้องกันมะเร็งอีก 1 ชนิดในบางประเทศ เช่น ประเทศอังกฤษ อิตาลี และไทย

2. วัคซีนรักษาโรคมะเร็ง เช่น วัคซีนรักษาโรคมะเร็งต่อมลูกหมาก กำลังอยู่ในขั้นตอน

ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับเซลล์ปกติมาก ทำให้เซลล์ภูมิคุ้มกันไม่สามารถแยกได้ว่าเป็นเซลล์แปลกปลอม นอกจากนี้เซลล์มะเร็งยังปล่อยสารพิษออกมากระตุ้นกัน อันยังหน้าที่ของเซลล์ภูมิคุ้มกันให้ชั่งชั่งแล้วหลายเซลล์มะเร็งจึงไม่ได้รับการรักษาโรคมะเร็งแบบใหม่

จำเพาะ เช่น เคมีบำบัด รังสีบำบัด จะทำลายเนื้อเยื่อปกติทำลายภูมิคุ้มกันจนทว่าง่ายส่งผลให้เซลล์มะเร็งสามารถเจริญเติบโตแบ่งตัวเพิ่มขึ้นในร่างกายอย่างรวดเร็วเมื่อภูมิคุ้มกันบกพร่อง

วัคซีนรักษาโรคมะเร็งเป็นนวัตกรรมใหม่ที่จะช่วยส่งเสริมภูมิคุ้มกันโรคมะเร็งให้เพิ่มขึ้นและมี

ทำการวิจัยระยะที่ 2 เช่นกัน เป็นการร่วมมือกับทางเคมมารกและสิงคโปร์ ซึ่งกำลังพิจารณาอยู่ว่าจะวิจัยในผู้ป่วยที่ดื้อยาแล้ว หรือผู้ป่วยที่ไม่เคยได้รับการรักษามาก่อนและไม่อยากได้เคมีบำบัด ขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการยื่นเรื่องขออนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน

ด้าน นพ.โตท ฮาน ชง หัวหน้าแผนกมะเร็งวิทยา ศูนย์มะเร็งแห่งชาติ ประเทศสิงคโปร์ กล่าวถึงการพัฒนาวัคซีนรักษาโรคมะเร็งลำไส้ใหญ่ว่า ได้ศึกษาประสิทธิภาพของวัคซีนในผู้ป่วยโรคมะเร็งลำไส้ใหญ่ระยะสุดท้ายจำนวน 20 คน โดยฉีดวัคซีนให้ผู้ป่วยคนละ 10 เข็ม พบว่ามีเพียงผู้ป่วย 2 รายเท่านั้นที่ตอบสนองต่อการรักษาได้ดีมีผลระลอกชีวิตจากโรคมะเร็ง

หลังจากนั้นอีก 4 ปี ทั้งนี้ผู้ป่วยยังไม่สามารถหาคำตอบได้ว่าทำไมเซลล์มะเร็งถึงไม่เจริญเติบโตและหยุดการขยายตัวหลังจากฉีดวัคซีนถึงสรุปได้เพียงว่าวัคซีนเข้า

'วัคซีน' รักษาโรคมะเร็ง

รศ.นพ.วินทร์ วรรณิ และ นพ.โตท ฮาน ชง

ความจำเพาะในการทำลายเซลล์มะเร็งโดยไม่มีผลข้างเคียงต่อเซลล์ปกติ อย่างวัคซีนรักษาโรคมะเร็งลำไส้ใหญ่ที่ นพ.โตท ฮาน ชง หัวหน้าแผนกมะเร็งวิทยา ศูนย์มะเร็งแห่งชาติ ประเทศสิงคโปร์ พัฒนาร่วมกับทางประเทศเคมมารก จนจบการวิจัยในระยะที่ 2 ไปแล้วนั้น ได้มีการนำเอาเลือดผู้ป่วยโรคมะเร็งไปเลี้ยงในหลอดทดลอง ให้เซลล์ภูมิคุ้มกัน หรือ "เซลล์ดอร์" เพิ่มปริมาณขึ้น แล้วใส่ไปฉีดเข้าเฉพาะกับเซลล์มะเร็งลงไปเพื่อสอนให้เซลล์ภูมิคุ้มกันรู้ว่าถ้ามีโปรตีนชนิดนี้เป็นเซลล์มะเร็ง จากนั้นฉีดกลับเข้าไปในคนไข้เพื่อเข้าให้กับเซลล์ภูมิคุ้มกันตัวอื่นเข้ามาทำลายเซลล์มะเร็ง หลักการที่กล่าวมาทั้งหมดจะรวมภาคีบำบัด ไม่มีผลข้างเคียงเฉพาะเป็นเซลล์ของผู้ป่วยเอง

แม้ประเทศสิงคโปร์จะทำการวิจัยวัคซีนรักษาโรคมะเร็งลำไส้ใหญ่ จนจบระยะที่ 2 ไปแล้ว แต่ประเทศไทย โดยคณะแพทยศาสตร์ จุฬาฯ จะ

ไปช่วยทำให้อาการของผู้ป่วยดีขึ้นและทำทรมานที่เพียงยึดเอาของผู้ป่วยให้ทนกับทรมานกว่าเดิมเท่านั้น

"จากการทดลองดังกล่าวยังไม่พบว่าผู้ป่วยมีอาการอื่นไม่พึงประสงค์ร้ายแรงหลังจากฉีดวัคซีนรักษาโรคมะเร็งลำไส้ใหญ่ ทั้งนี้ก็วิจัยยังต้องอาศัยการทดลองอีกหลายครั้งเพื่อทดสอบประสิทธิภาพและความปลอดภัยของวัคซีนก่อนนำมาใช้เป็นมาตรฐานการรักษา อย่างไรก็ตาม วัคซีนดังกล่าวไม่สามารถรักษาผู้ป่วยได้ทุกราย วัคซีนทำหน้าที่เพียงยึดเอาของผู้ป่วยให้ทนกว่าเดิม"

การรักษามะเร็งโดยใช้วัคซีนนั้นจะต้องใช้เวลานานกว่าจะเห็นผล ขึ้นอยู่กับร่างกายของผู้ป่วยด้วย ระยะเวลาใช้เวลาค้นตั้งแต่ 3 เดือนจนถึง 1 ปีหรือ 3 ปี การรักษาโดยใช้วัคซีนแตกต่างจากการรักษาโดยใช้เคมีบำบัด เนื่องจากการรักษาโดยใช้เคมีบำบัดเปรียบได้กับการใช้เครื่องมือที่ระเบิดลงสู่พื้นดินและทำลายทุกอย่าง แม้แต่การใช้วัคซีนรักษานั้นเหมือนกับการส่งทหารไปต่อสู้กับผู้ก่อการร้ายที่ถนัด ดังนั้นการรักษาโดยใช้วัคซีนจึงเป็นลักษณะค่อยเป็นค่อยไปแล้วใช้เวลา

นพ.โตท ฮานบายว่า วัคซีนไม่ได้ทำหน้าที่ทำลายเซลล์มะเร็งโดยตรง แต่ทำหน้าที่ส่งสัญญาณไปยังเซลล์เม็ดเลือดขาวซึ่งเป็นเซลล์ของระบบภูมิคุ้มกันร่างกายให้ไปทำหน้าที่ออกฤทธิ์และทำลายเซลล์มะเร็ง จึงต่างจากการรักษาโดยใช้เคมีบำบัดที่ทำลายทุกเซลล์ในร่างกาย

นพ.พรวิษ บุญชาญ : รายงาน

การขึ้นทะเบียนองค์การอาหารและยาประเทศสหรัฐอเมริกา วัคซีนรักษาโรคมะเร็งลำไส้ใหญ่ นพ.โตท ฮาน ชง หัวหน้าแผนกมะเร็งวิทยา ศูนย์มะเร็งแห่งชาติ ประเทศสิงคโปร์ ร่วมกับนักวิทยาศาสตร์ประเทศเคมมารกพัฒนาวัคซีนรักษาโรคมะเร็งลำไส้ใหญ่ โดยทดลองในคนไข้ที่สิงคโปร์ 20 คน เพื่อดูประสิทธิภาพและความปลอดภัย จนจบการวิจัยในระยะที่ 2 และตีพิมพ์ผลการวิจัยในวารสารทางการแพทย์เมื่อเดือน พ.ค. ปีที่แล้ว

ตอนนี้เขามีโครงการวิจัยระยะที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบวัคซีนกับวิธีการรักษามาตรฐาน ครบนี้อาจจะมียหลายประเทศร่วมด้วย รวมทั้งประเทศไทย วัคซีนรักษาโรคมะเร็งปอด ได้รับการอนุมัติให้ใช้ในคิวบา หลังมีการศึกษากันครบมานานกว่า 10 ปี

วัคซีนรักษาโรคมะเร็งต่อมน้ำเหลือง มีผลการรักษาที่ดีและรายงานผลการศึกษาในการประชุมประจำปีของสมาคมมะเร็งกลินนิควิทยา สหรัฐเมื่อปีที่แล้ว

นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาวัคซีนเพื่อใช้กับมะเร็งอีกหลายชนิด ที่อยู่ในขั้นตอนการค้นคว้าทางคลินิก ซึ่งในอนาคตอันใกล้นี้วัคซีนป้องกันและรักษาโรคมะเร็งอาจกลายเป็นการรักษามาตรฐานที่สำคัญในการเอาชนะโรคมะเร็ง

เซลล์มะเร็งมีต้นกำเนิดมาจากเซลล์ปกติ